

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2838

Vragen van het lid **Van Meenen** (D66) aan de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs over *het bericht «Eindtoets basisschool wordt doorstroomtoets»* (ingezonden 22 mei 2023).

Antwoord van Minister **Wiersma** (Primair en Voortgezet Onderwijs) (ontvangen 7 juni 2023).

Vraag 1

Klopt het dat de afnameperiode van de doorstroomtoets (voorheen bekend als de cito- of eindtoets) voor groep 8 van het basisonderwijs in de regio Zuid-Nederland in schooljaar 2023–2024 is vastgesteld in de week voor en tijdens de week van carnaval?¹

Antwoord 1

De nieuwe Wet Doorstroomtoetsen po, die in 2021 in de Tweede Kamer en in 2022 in de Eerste Kamer is behandeld, legt wettelijk de afnameperiode voor de doorstroomtoetsen vast in de eerste twee volle weken van februari. Het klopt dat daardoor in sommige jaren de afnameperiode van de doorstroomtoets voorafgaat aan of (voor een deel van de periode) overlapt met de carnavalsperiode. In 2024 ziet dit er als volgt uit: scholen dienen de doorstroomtoetsen af te nemen tussen 5 en 16 februari. Carnaval start in 2024 op 11 februari – en op scholen veelal op vrijdag 9 februari. De doorstroomtoets kan dus daarvoor afgenomen worden. Scholen kunnen bij de aanbieders van digitale versies van de doorstroomtoets zelf bepalen op welk moment de afname plaatsvindt binnen de wettelijk vastgesteld afnameperiode, bijvoorbeeld op maandag- of dinsdagochtend 5 of 6 februari. Voor papieren versies is wel een vaste dag gepland – zo is de afname van de papieren versie van de IEP Eindtoets van Bureau ICE komend schooljaar gepland op dinsdag 6 en woensdag 7 februari 2024. Zo kunnen we ervoor zorgen dat scholen natuurlijk niet hoeven te kiezen tussen carnaval vieren of de doorstroomtoets maken.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schooladvies-en-eindtoets-basisschool/wetsvoorstel-doorstroomtoetsen-po>.

Vraag 2

Bent u ervan op de hoogte dat in de week voor carnaval al veel activiteiten binnen en buiten school plaatsvinden? Deelt u de mening dat deze periode een hoogst ongelukkig moment is voor een toets die voor leerlingen en alle betrokkenen zo belangrijk is?

Antwoord 2

Voor de doorstroomtoets zijn een of twee dagdelen nodig, afhankelijk van de doorstroomtoets die de school kiest. Voor mij staat dan ook voorop dat de doorstroomtoets niet plaatsvindt tijdens carnaval, maar de week ervoor of erna, afhankelijk van hoe carnaval in het jaar valt. Ook in de huidige situatie zijn een of twee dagdelen nodig, waarmee de ervaring leert dat de afname niet hoeft te botsen met andere activiteiten. De afgelopen jaren was er bijvoorbeeld ook een samenloop met Koningsdag, de Koningssspelen, de meivakantie of de Ramadan (op dit moment is de afnameperiode van de doorstroomtoetsen van 15 april tot 15 mei).

Hiermee gaan we ervan uit dat scholen voldoende ruimte hebben om de doorstroomtoets binnen de wettelijke periode af te nemen, en daarbij ook rekening kunnen houden met andere activiteiten al dan niet gerelateerd aan carnaval.

Vraag 3

Hoe reflecteert u op de reactie vanuit het ministerie op scholen dat scholen het evenement (carnaval) maar moeten verplaatsen?

Antwoord 3

Bij het beantwoorden van een burgervraag is sprake geweest van een ongelukkige woordkeuze, die ik hierbij wil terugnemen. Hierover is vanuit mijn ministerie inmiddels ook contact geweest met de *Samenwerkende Limburgse Vastelaovesvereniginge* naar aanleiding van de open brief hierover, gericht aan mijn collega, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Ook ontving ik een brief van de *Bond van Carnavalsverenigingen in Limburg* met eenzelfde boodschap. In deze gesprekken zijn we overeengekomen dat er een ongelukkige suggestie is gewekt in de communicatie, maar dat wij niet anders denken over de status van carnaval (of Vastelaovend), inclusief al haar lokale gebruiken en tradities, als immaterieel erfgoed. Carnaval is voor veel mensen, van het zuiden van het land tot Twente, tot in sommige plaatsen in Friesland, van grote waarde en een periode waaraan zij veel plezier beleven. Bedoeld was om aan te geven dat de planning van de doorstroomtoetsen voldoende flexibiliteit zou moeten bieden voor scholen om ruimte te houden voor andere activiteiten in die periode. Ik houd contact met deze partijen om te bezien op welke wijze we scholen hierbij nog verder kunnen helpen. Ik kom hiervoor graag binnenkort voor een werkbezoek langs en houd me aanbevolen voor een bezoek aan het kindercarnaval te zijner tijd.

Vraag 4

Deelt u de mening dat het voor scholen niet mogelijk is om de datum van carnaval te verzetten?

Antwoord 4

Natuurlijk. De start van carnaval hangt samen met vastentijd in aanloop naar Pasen en kan uiteraard niet verzet worden, het is ongelukkig dat die suggestie is gewekt. Nogmaals, er is bij de beantwoording van een burgervraag sprake geweest van een ongelukkige woordkeuze, die ik hierbij wil terugnemen. Aangezien de afname van de doorstroomtoetsen een of twee dagdelen vergt en scholen hiervoor gedurende de eerste twee volle weken van februari de tijd hebben, is alles erop gericht dat dit in te passen is in het onderwijsprogramma.

Vraag 5

Bent u bereid de afnameperiode van de doorstroomtoets te verplaatsen of te verbreden?

Antwoord 5

Het ontwerp van de Wet Doorstroomtoetsen po is tot stand gekomen na uitvoerige consultatie met verschillende partijen in het onderwijsveld. Eén van de hoofddoelen van de Wet is gelijke kansen te creëren voor leerlingen bij de aanmelding voor het voortgezet onderwijs, door de instelling van een centraal aanmeldmoment eind maart. Op dit moment kunnen jaarlijks zo'n 2.000 leerlingen met bijgesteld schooladvies niet meer terecht op het schoolniveau van hun keuze – en dat treft in het bijzonder leerlingen in een kwetsbare positie, leerlingen in niet-stedelijke gebieden en meisjes: uit onderzoek blijkt dat zij bovengemiddeld vaak ondergeadviseerd worden. Daarom hebben we het tijdpad van schooladvisering en afname van de doorstroomtoetsen vervroegd: zodat alle leerlingen zich op hetzelfde moment met een definitief schooladvies aanmelden voor het vo en de toegankelijkheid tot het vo gelijk is verdeeld is over de gehele leerlingenpopulatie. Bij de veranderingen die dat met zich meebracht voor het tijdpad rond de schooladvisering en de doorstroomtoets, werd onder meer rekening gehouden met de onderwijstijd op de basisschool en de formatie van de middelbare scholen. In uitgebreid overleg met diverse partijen in de ontwerpfasen van de wet doorstroomtoetsen, in de periode 2020–2021, is voor de afnameperiode van de doorstroomtoets gekozen voor de eerste twee volle weken van februari. Bij de totstandkoming van het wetsontwerp noch bij de internetconsultatie is bezwaar gemaakt tegen deze periode vanwege carnaval. Uw Kamer heeft bij de wetsbehandeling in 2021 ook ingestemd met de afnameperiode die in de wet is vastgelegd.

Scholen hebben de ruimte om een voor hen passend moment te kiezen voor de doorstroomtoets, binnen de eerste twee volle weken van februari. Voor de doorstroomtoets zijn een of twee dagdelen nodig, afhankelijk van de aanbieder die de school kiest.

Door uw Kamer is om uiteenlopende redenen, bijvoorbeeld vanwege de resterende onderwijstijd in groep 8, gevraagd het veranderde tijdpad rond de doorstroomtoets en de aanmelding bij het voortgezet onderwijs, te evalueren. Daarin zullen we ook aandacht hebben voor de afnameperiode in relatie tot onder meer de vakantieperiodes en carnaval.